

- Raad van Hoofdcommissarissen

M.J./DeWaar

Adres Utrechtseweg 2
3732 HB De Bilt
Postadres Postbus 14
3730 AA De Bilt
Telefoon 030 - 634 84 44
Fax 030 - 634 84 99
Internet www.vtspn.nl

• Politieberaden

- De Minister van Justitie
De weledelgestrenghe heer
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

H.R.

Behandeld door De heer A. krol
Directe telefoon 030-6348449
E-mail Aaldrik.krol@vtspn.nl
Onderwerp Advies op concept wetsvoorstel DNA
Verwantschapsonderzoek e.a.
Datum 5 februari 2009
Ons kenmerk 2009034288/AK
Uw kenmerk 5566940/08/06
Blad 1 van 3
Bijlage(n) -

Door Reg. DSC kopie gezonden
DeWaar

W. Krol

Ministerie van Justitie	
DBOB/DIV/OAB/AL-OD	
Dossier	<i>W1524-4/1055576</i>
Datum	10 FEB. 2008
Nummer	<i>09/55-87873</i>
Ambt	

CD DW

> Geachte heer Hirsch Ballin,

Notificatie K17102

- Met dit schrijven wil de Raad van Hoofdcommissarissen (RHC) reageren op uw brief d.d. 15 oktober 2008, bekend onder nummer 5566949/08/6. In deze brief verzoekt u de politie om u te adviseren op het concept voorstel van wet houdende wijziging van het Wetboek van Strafvordering en de Wet DNA onderzoek bij veroordeelden in verband met de introductie van DNA verwantschapsonderzoek en DNA onderzoek naar uiterlijk waarneembare persoonskenmerken van het onbekende slachtoffer en de regeling van enige andere onderwerpen.

Helaas is de adviesaanvraag verzonden naar het oude postadres van de RHC, waardoor de adviesaanvraag ons pas in januari 2009 heeft bereikt. Ik wil u hartelijk danken dat u de RHC alsnog in staat stelt om op een later moment te reageren op deze conceptmaatregelen.

Ons advies gaat in op een aantal aspecten van het conceptvoorstel van wet, voor zover er politieel kanttekeningen te maken zijn. De onbesproken onderwerpen hebben de instemming van de RHC.

Verwantschapsonderzoek

DNA-verwantschapsonderzoek is zogenaamd tweedelijns DNA-onderzoek dat kan worden ingezet als het "klassieke DNA-onderzoek" geen duidelijkheid geeft omtrent de mogelijke verdachte. De RHC juicht deze ontwikkeling toe.

De ervaring heeft geleerd dat het NFI soms informatie rond het profiel van een spoor heeft, die krachtens wettelijke beperkingen nu niet gedeeld kan worden met het Openbaar Ministerie en de politie en die toch een waardevolle bijdrage kan leveren bij de opheldering van ernstige misdrijven. In de toelichting bij dit conceptvoorstel van wet wordt dit omschreven als zogenaamd "passief verwantschapsonderzoek". Het verheugt ons dat deze informatie in de toekomst wel gedeeld kan worden, onder de aantekening dat deze informatie minder hard is en dus altijd zal moeten leiden tot meer opsporingsactiviteiten.

De beslissing tot actief verwantschapsonderzoek vergt een aparte opdracht van de officier van justitie of de rechter-commissaris. Wij kunnen ons hier in vinden: er dient een separate afweging gemaakt te worden tussen de belangen van niet direct met het misdrijf betrokken burgers en de ernst van het op te helderen misdrijf. Grosso modo is dit dezelfde afweging die de politie maakt voorafgaand aan het inzetten van dwangmiddelen tegen burgers en deze

Onderwerp Advies op concept wetsvoorstel DNA
Verwantschapsonderzoek e.a.
Datum 3 februari 2009
Blad 2 van 3

- aanpak past derhalve in de opsporingsmethodiek zoals die ook door de politie wordt gemaakt. Wel maakt de RHC zich zorgen over de bijkomende administratieve werkdruk die het krijgen van een dergelijke opdracht in de huidige systematiek met zich zal brengen. Wij willen er graag op wijzen dat tegelijkertijd een project loopt om de administratieve werkdruk, voortvloeiend uit onder andere de uitvoering van de DNA-wetgeving, te verminderen en vraagt daarom met klem een dusdanige administratieve organisatie te ontwerpen die de minste extra lasten met zich brengt.

Het DNA-verwantschapsonderzoek wordt in de DNA-onderzoeklijn gezien als een ultimium-remedium. In het verleden is ditzelfde gesteld over grootschalig DNA-onderzoek en dit roept de vraag op hoe nu de rangorde is van de verschillende DNA-onderzoeken. We spreken inmiddels over verschillende soorten DNA-onderzoek: het klassieke onderzoek, verwantschapsonderzoek, onderzoek naar uiterlijk waarneembare kenmerken en grootschalig onderzoek, alsmede nog een aantal mengvormen. Hoewel in concrete cases de keuze en verantwoording van welke type onderzoek wordt uitgevoerd zeer waarschijnlijk niet tot problemen zal leiden, ware het aan te bevelen naar het samenstel van de verschillende typen onderzoek nog eens goed te kijken.

Wij kunnen ons vinden in de stellingname dat het stellen van voorwaarden aan verwantschapsonderzoek en onderzoek naar uiterlijk waarneembare persoonskenmerken zoveel mogelijk moeten passen in de ordening van voorwaarden als geldt bij het klassieke DNA-onderzoek. De RHC stemt in met de stelling dat opsporingshandelingen op basis van de uitkomsten van verwantschapsonderzoek zoveel mogelijk beperkt moeten worden tot de hardste relaties die in het verwantschapsonderzoek kunnen worden gelegd. Het gaat hierbij immers over het mogelijk toepassen van dwangmiddelen tegenover burgers die op een andere wijze nog niet in het beeld zijn gekomen. Wel verwacht de politie dat de uitkomsten van verwantschapsonderzoek in combinatie met andere, reeds bekende feiten zal kunnen leiden tot een doorbraak in het lopende opsporingsonderzoek en de RHC pleit er dan ook voor om de algemene en specifieke waarborgen rondom een concrete casus vooral in die samenhang te bekijken. Wel bepleiten wij dat er in een nadere richtlijn aandacht wordt besteed aan de in dit conceptvoorstel van wet genoemde rangordening van potentiële verdachten naar aanleiding van de uitkomsten van het verwantschapsonderzoek.

Onderzoek naar uiterlijk waarneembare persoonskenmerken bij onbekende slachtoffers

De RHC onderschrijft de onderbouwing van hetgeen hieromtrent is opgenomen in de memorie van toelichting op dit aspect van het conceptvoorstel van wet. De databank vermiste personen zal met name veel effectiever worden als deze verruiming in de wetgeving wordt toegepast.

Bevoegdheid tot het verrichten van DNA-onderzoek bij onbekende verdachten door de hulpofficier van justitie

Wij zijn blij dat de wet de mogelijkheid creëert dat in bepaalde gevallen de bevoegdheid tot het laten verrichten van DNA-onderzoek wordt uitgebreid in de richting van de hulpofficier van justitie. Voor een deel is dit een oplossing voor de onnodige bureaucratie rond het aanvragen van een opdracht bij de batchgewijs aangeleverde sporen in HVC-zaken. Deze procedure kan daarmee enigermate eenvoudiger worden afgewikkeld en is als zodanig een verlichting van de administratieve lasten rond DNA-onderzoek, hoewel deze lastenverlichting primair merkbaar zal zijn bij het Openbaar Ministerie.

•

Onderwerp Advies op concept wetsvoorstel DNA
Verwantschapsonderzoek e.a.
Datum 3 februari 2009
Blad 3 van 3

- Toch is de RHC van mening dat het conceptvoorstel van wet de beperking op een wijze oplegt, die niet geheel met de opsporingspraktijk strookt. We kunnen ons vinden in het uitgangspunt dat de beperking gelegen moet zijn bij de opdracht tot het verrichten van DNA-onderzoek van sporen (de onbekende verdachte). In dit geval is immers geen sprake van een afweging van belangen tussen de ernst van het misdrijf en de rechten van een verdachte. De RHC is echter hier van mening dat deze argumentatie opgaat in alle gevallen dat er sprake is van het doen van DNA-onderzoek aan sporen, zonder dat een concrete verdachte in het opsporingsonderzoek in beeld is. Het verrichten van onderzoek aan sporen is immers het eerste stadium om te komen tot een match met een concreet persoon. Deze eerste stap kan gezet worden zonder dat belangen van personen in beeld zijn en komt de reactie snelheid in het geval er later wel een verdachte in beeld komt alleen maar ten goede. In dat geval kan de officier van justitie of de rechter-commissaris geheel zelfstandig beslissen of ten aanzien van die verdachte DNA-onderzoek gerechtvaardigd is.

De RHC bepleit dan ook de bevoegdheid van de hulpofficier van justitie uit te breiden tot het onderzoek naar alle relevante sporen in opsporingsonderzoeken naar misdrijven waarop voorlopige hechtenis van toepassing is en waarin nog geen verdachte in beeld is. Als op deze wijze de bevoegdheid van de hulpofficier van justitie wordt ingevuld komt dit de opsporingswaarde van de DNA-databank in strafzaken zeer ten goede, terwijl de officier van justitie dan wel de rechter-commissaris onvoorwaardelijk verantwoordelijk blijft voor de toepassing van dwangmiddelen ter verkrijging van referentiemateriaal, hetgeen recht doet aan de structuur van verantwoordelijkheidsverdeling zoals die in het Wetboek van Strafvordering is neergelegd.

Wellicht ten overvloede wordt het volgende - in aanvulling op bovenstaande argumentatie - nog opgemerkt.

In het verleden werd als argument voor het niet toekennen van een bevoegdheid aan de hulpofficier van justitie wel eens genoemd: het risico voor de uitputting van de beperkte capaciteit van het NFI en ook dat de officier van justitie - onderscheidenlijk - de rechter-commissaris deze afweging beter zou kunnen maken. Dit argument wordt in dit conceptvoorstel van wet op dit punt niet meer gehanteerd en naar de mening van ons is dit ook niet meer nodig. Wij merken in dit verband op dat er inmiddels forse stappen zijn gezet tussen het Nederlands Forensisch Instituut enerzijds en het Openbaar Ministerie en de politie anderzijds om middels het stelsel van service level agreements te komen tot een betere invulling van de beperkte onderzoekscapaciteit van het instituut. De politie verwacht naar de toekomst toe veel van dit middel en is van mening dat deze argumentatie bij strafvorderlijke regelgeving geen rol meer hoeft te spelen.

Hopend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

L.Th.C. Kuijs
Voorzitter van de Raad van Hoofdcommissarissen

